

Mál nr. 133/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggðs (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot móttakið 18. apríl 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 7. maí 2024.
3. Tölvupóstur lögmanns M dags. 4. september 2024.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M hlaut líkamstjón þegar hann féll ofan í gryfju við húseignina Dalsmára 9-11 (hér eftir húseignin A) í Kópavogi hinn 10. mars 2022. M var á leið til vinnu sinnar hjá X á slysdegi en af gögnum málsins verður ekki ráðið að X sé eigandi húseignarinnar heldur sé það annað fyrirtæki. Húseignin er þannig að ganga þarf um göngubrú sem er sett yfir gryfju við húseignina til að komast inn í hana. Af ljósmyndum af vettvangi má sjá að umrædd göngubrú er búin handriðum og við hlið göngubrúarinnar eru stóðir úr járneið fyrir reiðhjól sem standa við gryfjubrúnirnar sitt hvoru megin við göngubrúna. Á brúnum gryfjunnar sitt hvoru megin við göngubrúna er síðan gróft grjót.

Í skýrslu Vinnueftirlitsins dags. 15. mars 2022 koma fram þau fyrirmæli meðal annars til X að tryggja skuli að fallvarnir séu í lagi og að starfsfólk komist að og frá starfsstöð/vinnusvæði á greiðan, öruggan og hindrunarlausan hátt og að fara skuli strax í að tryggja tímabundnar fallvarnir við göngubrúna ásamt húseiganda og lóðareiganda sem og að framkvæma skuli varanlegar aðgerðir til að tryggja öryggi fólks.

Nánar tiltekið varðandi slys M þá er M blindur og hafði komið að húseigninni að morgni hins 10. mars 2022 með leigubifreið í þeim tilgangi að fara til vinnu sinnar hjá X. Af lýsingu M í málskoti má ráða að leigubifreiðin hafi stöðvað á öðrum stað en M var vanur og M gengið áleiðis að göngubrúnni, hélt hann færi á réttum stað til að fara inn á brúna en gekk við það fram af gryfjubrún og féll nokkra metra niður með þeim afleiðingum að hann hlaut líkamstjón af.

M telur að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni sínu á grundvelli almennu skaðabótareglunnar og vísar til þess að X hafi ekki fullnægt skyldum sínum hvað varðar aðbúnað og aðstæður á lóð fasteignarinnar er slysið varð, aðkoma að fasteigninni hafi ekki uppfyllt öryggiskröfur og ekki fullnægjandi viðvaranir eða aðrar ráðstafanir við göngubrúna til að koma í veg fyrir slys. M telur sakarmat strangt gagnvart X sem umráðamanni húseignar þar sem X sé þar með starfsemi sem laði að sér almennt til kaups á vöru og þjónustu og verði því að gera fullnægjandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir hættu á tjóni og vísar M til réttarframkvæmdar hvað það varðar. M vísar einnig til háttænisreglna laga nr. 46/1980 varðandi öryggisráðstafanir á vinnustöðum sem og byggingarreglugerðar nr. 112/2012 en á báðum stöðum séu almenn ákvæði þar sem gerðar eru kröfur til atvinnurekenda að tryggja öryggi þeirra sem ganga um vinnustaði eða mannvirki. Meðal annars komi fram í gr. 6.2.2 í byggingarreglugerð að hönnun bílastæða og gönguleiða skuli vera með þeim hætti að ekki skapist hættu sem og að huga þurfi sérstaklega að merkingum fyrir blinda og sjónskerta við afmörkun gönguleiða og hæðarbreytingar skuli merkja sérstaklega. Þannig telur M að X sem umráðamanni húseignarinnar A hafi borið að setja upp girðingu á þeim stað sem M féll niður eða gera aðrar ráðstafanir til að koma í veg fyrir fall á þessum stað. Einnig vísar M til þess að sönnunarbyrði hvíli á X um að M hefði átt að haga sér öðruvísi.

V hefur hafnað bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X og vísar til þess að X sé ekki eigandi húseignarinnar A heldur leigutaki og X hefði heldur ekki ráðstöfunarrétt yfir húseigninni eða ákvörðunarvald um frágang og umhverfi hennar. V hafnar því að X hafi haft skyldur meðal annars skv. lögum nr. 46/1980 um að tryggja öryggi á svæði við húseignina þar sem X hafi takmörkuð umráð yfir húseigninni sem leigutaki og til að ganga inn í leiguhúsnæði X þurfi að fara um sameiginlegan

innfang húseignarinnar. V vísar til þess að X hafi engin umráð yfir sameign húseignarinnar þar á meðal aðstæðum á lóð hennar. Ákvæði byggingarreglugerðar eigi ekki við X þar sem X sé ekki eigandi húseignarinnar og í húsaleigusamningi sé ekki kveðið á um rétt leigutaka til breytinga á húseigninni. V hafnar því einnig að X hafi vanrækt skyldur sínar á grundvelli laga nr. 46/1980 vegna aðstæðna á vinnustað þar sem M hafi verið á leið til vinnu þegar hann hlaut líkamstjón og hafi tjónsatvikið því ekki orðið á vinnustað hans.

Í tölvupósti lögmanns M frá 4. september 2024 kemur fram að ekki séu gerðar viðbótarathugasemdir í málinu.

Álit.

Í málinu er ágreiningur um hvort X, sem er vinnustaður M sem er til húsa í húseigninni A, beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M og þannig sé fyrir hendi greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu X hjá V. Í gögnum málsins er aðstæðum þar sem M féll niður ágætlega lýst með ljósmyndum. Einnig liggur fyrir að annað fyrirtæki en X sé húseigandi húseignarinnar A. Í skýrslu Vinnueftirlitsins frá 15. mars 2022, sem meðal annars beinist að X er kveðið á um um úrbætur við húseignina A. Við mat á því hvort slík skýrsla hafi áhrif á sakarmat starfsmanna X verður að líta til þess að ekki hefur verið sýnt fram á að X hafi haft þau umráð húseignarinnar A að X bæri sömu skyldur og húseigandi. Ekki verður heldur séð af gögnum málsins að á starfsmönnum X hafi hvílt sérstakar skyldur til athafna vegna aðkomu að húseigninni, en sú aðkoma hafði verið eins við húseignina síðan hún var byggð árið 1995 miðað við fyrirbyggjandi gögn. Ekki liggur fyrir að slys hafi orðið áður á sama stað eða að starfsmönnum X hafi verið kunnugt um sérstaka slyshættu vegna þeirra aðstæðna sem uppi voru. Verður ekki talið, þrátt fyrir skýrslu Vinnueftirlitsins að skylda til sérstakra athafna hafi hvílt á X vegna aðkomu að vinnustaðnum. Eins og áður segir liggur ekki fyrir að komið hafi upp slys áður við húseignina eða að starfsmenn X hafi að öðru leyti geta gert ráðstafanir varðandi húseignina. Að því virtu verður ekki lögð skaðabótaábyrgð á X vegna líkamstjóns M og hefur því ekki stofnast greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 1. október 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir